

CYBERPRZESTRZEŃ

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NIELETNICH

na podstawie Ustawy o wspieraniu i
resocjalizacji nieletnich

OBOWIĄZEK ZAWIADOMIENIA O PRZESTĘPSTWIE

Kodeks Postępowania Karnego (KPK)

Art. 304 § 2 – Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są **obowiązane** niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

OBOWIĄZEK SPOŁECZNY ZAWIADOMIENIA

1. Ustawa z dnia 09.06.2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich obowiązująca od 01.09.2022 roku

Art. 4 § 1 – Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności:

- dopuszczenie się czynu zabronionego, zasad współżycia społecznego
- uchylania się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki
- używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- uprawiania nierzędu

ma społeczny obowiązek odpowiednio przeciwdziałać temu, a przede wszystkim zawiadomić o tym rodziców lub opiekuna prawnego nieletniego, szkołę, sąd rodzinny Policję lub inny właściwy uprawniony organ.

OBOWIĄZEK PRAWNY ZAWIADOMIENIA

Ustawa z dnia 09.06.2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich obowiązująca od 01.09.2022 roku

Art. 4.3 – Instytucje państwowe i samorządowe oraz publiczne i niepubliczne szkoły i placówki oświatowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego, **są obowiązane niezwłocznie zawiadomić tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.**

Kodeks karny

- W ZAKRESIE PODSTAWY KWALIFIKACJI W ODNIESIENIU DO OSOBY NIELETNIEJ/DOROSŁEJ (ART.10)
- WSKAZANIA TRYBU ŚCIGANIA Z URZĘDU, Z OSKARŻENIA PRYWATNEGO LUB NA WNIOSEK POSZKODOWANEGO

Wiek nieletniego i pełna odpowiedzialność prawna

(Art. 10 § 1 Kodeksu Karnego)

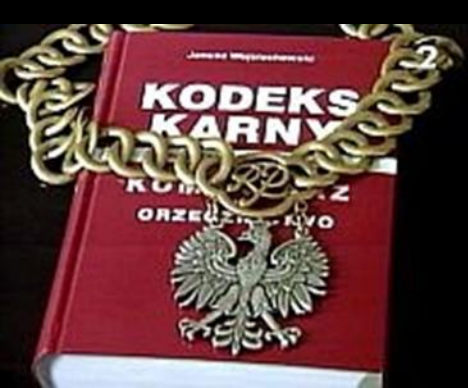
Na zasadach określonych w kodeksie karnym odpowiada ten kto ukończył 17 lat.

Nieletni po ukończeniu lat 15 który dopuszcza się czynu zabronionego (zbrodnia lub przestępstwo ze szczególnym okrucieństwem) może odpowiadać na zasadach kodeksu karnego (jak osoba dorosła) jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju nieletniego, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają oraz jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne;

Czyny zabronione, za których popełnienie nieletni może odpowiadać na zasadach Kodeksu Karnego (*art.10 § 2 KK*):

- zamach na życie prezydenta – art. 134,
- zabójstwo (*wyjątek: pod wpływem silnego wzburzenia*) – art. 148 par. 1, 2 lub 3,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu – art. 156,
- spowodowanie niebezpieczeństwa powszechnego – art. 163,
- podstępne lub z użyciem gwałtu porwanie statku wodnego lub powietrznego – art. 166,
- spowodowanie katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym – art. 173 par. 1 lub 3,
- zgwałcenie ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą – art. 197 par. 3,
- wzięcie zakładników – art. 252 par. 1 lub 2,
- Rozbój – art. 280

PRZEMOC PSYCHICZNA

KODEKS KARNY

Art. 190.

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

PRZEMOC PSYCHICZNA

KODEKS KARNY

Art. 216.

§ 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

KODEKS KARNY

Art. 222.

§ 1. Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

KODEKS KARNY

Art. 226. KK

§ 1. Kto znieważa funkcjonariusza publicznego albo osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

ŚRODKI ODDZIAŁYWANIA WYCHOWAWCZEGO W SZKOLE

Ustawa z dnia 09.06.2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich obowiązująca od 01.09.2022 roku

Art. 4 - w przypadku gdy **nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścić się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki**, dyrektor tej szkoły może za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środki oddziaływania wychowawczego w postaci: **pouczenia, ostrzeżenia ustnego, ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych.**

ŚRODKI ODDZIAŁYWANIA WYCHOWAWCZEGO W SZKOLE

**Ustawa z dnia 09.06.2022 roku o wspieraniu i resocjalizacji
nieletnich obowiązująca od 01.09.2022 roku**

**Art. 4 Podjęcie środków oddziaływania wychowawczego przez
dyrektora szkoły**

Założenia problemowe:

- Jak postępować w przypadku rozwodu rodziców i braku zgody jednego z nich?**
- Jak postępować jeżeli po wyrażeniu zgody wymaganych ustawą jedna ze stron wycofa ją ?**
- Kto ma nadzorować w szkole określone prace porządkowe?**
- Jak zabezpieczać materiał dowodowy?**

ZAKRES WIEKOWY DEMORALIZACJI

wg ustawodawcy

Art.1.1 1) postępowanie w sprawach o demoralizację – wobec osób, które ukończyły 10 lat i nie są pełnoletnie

ZAKRES WIEKOWY CZYNU KARALNEGO

wg. ustawodawcy

Art.1.1 2) postępowanie w sprawach o czyny karalne – wobec osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat

ZAKRES WIEKOWY WYKONYWANIA ŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH, LECZNICZYCH, POPRAWCZYCH

wg ustawodawcy

Art.1.1 3) względem osób, które środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

(w ustawie zapis maksymalnie do ukończenia 24 lat)

POJĘCIE NIELETNIEGO

Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

1. Zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które skończyły 10 lat ale nie ukończyły lat 18,
2. Postępowania w sprawach o czyny karalne, w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale nie ukończyły lat 17,
3. Wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21 lub w wyjątkowych przypadkach 24 lat

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.6 Wobec nieletniego mogą być stosowane środki:

- **Wychowawcze**
- **Lecznicze**
- **Środek poprawczy**

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.7 Środkami wychowawczymi są:

- **Upomnienie**
- **Zobowiązanie do określonego zachowania**
- **Nadzór odpowiedzialny rodziców albo opiekuna prawnego**
- **Nadzór organizacji społecznej, w tym pozarządowej**
- **Nadzór kuratora sądowego**
- **Skierowanie do ośrodka kuratorskiego (...)**
- **Zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów**
- **Przepadek przedmiotów pochodzących z czynów zabronionych**

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.7 Środkami wychowawczymi są:

- **Umieszczenie w rodzinie zastępczej zawodowej**
- **Umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym**
- **Umieszczenie w okręgowym ośrodku wychowawczym**

Art.8 Ośrodkiem leczniczym jest umieszczenie w zakładzie leczniczym, w którym są udzielane świadczenia zdrowotne z zakresu opieki psychiatrycznej lub leczenia uzależnień zwanej dalej „zakładem leczniczym”

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.14.1

- Sąd rodzinny może orzec umieszczenie w okręgowym ośrodku wychowawczym nieletniego, który dopuścił się czynu karalnego (**przestępstwa, przestępstwa skarbowego**) jeżeli przemawiają za tym:
 - **Stopień demoralizacji**
 - **Rodzaj czynu karalnego**
 - **Sposób i okoliczności jego popełnienia**, zwłaszcza gdy inne środki wychowawcze okazały się nieskuteczne

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.14.2

- W szczególnie uzasadnionym przypadku Sąd rodzinny może orzec umieszczenie w okręgowym ośrodku wychowawczym nieletniego, który dopuścił się czynu karalnego (**wykroczenia, wykroczenia skarbowego**) jeżeli przemawiają za tym :
 - **Stopień demoralizacji nieletniego oraz rodzaj czynu karalnego**
 - **Sposób i okoliczności jego popełnienia, w tym w szczególności chuligański charakter czynu karalnego**
 - **Działanie zasługujące na szczególne potępienie**
 - **Działanie pod wpływem substancji psychoaktywnej**

ŚRODKI PRZECIWDZIAŁANIA DEMORALIZACJI NIELETNICH I DOPUSZCZANIA SIĘ PRZEZ NICH CZYNÓW KARALNYCH

Art.14.2

- Popełnienie czynu karalnego na szkodę osoby:
- **Bezradnej**
- **Niepełnosprawnej**
- **Chorej lub w podeszłym wieku**

Zwłaszcza gdy inne środki wychowawcze okazały się nieskuteczne lub nie rokują resocjalizacji nieletniego.

POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

Art.23 postępowanie w sprawach nieletnich prowadzi sąd rodzinny, chyba, że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

Art.24.1

- **Właściwość miejscową sądu rodzinnego ustala się według:**
- **Miejsca zamieszkania nieletniego, a w przypadku trudności w jego ustaleniu-według miejsca pobytu nieletniego w RP**
- **Jeżeli brak i tej podstawy właściwy jest sąd rodzinny miejsca pierwszego wykazywania przejawów demoralizacji lub miejsca dopuszczenia się się pierwszego czynu karalnego**

ŚRODKI TYMCZASOWE I ZATRZYMANIE

Art.42 W celu przeciwdziałania dalszej demoralizacji nieletniego lub dopuszczenia się przez niego czynu karalnego w toku postępowania lub w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania sąd rodzinny może zastosować środek tymczasowy.

Art.44 Środkami tymczasowymi są:

- **Tymczasowy nadzór organizacji społecznej (...)**
- **Tymczasowy nadzór kuratora sądowego**
- **Tymczasowe skierowanie do ośrodka kuratorskiego (...)**
- **Tymczasowe umieszczenie w rodzinie zastępczej zawodowej**
- **Tymczasowe umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym**

ŚRODKI TYMCZASOWE I ZATRZYMANIE

Art.44 Środkami tymczasowymi są:

- Tymczasowe umieszczenie w okręgowym ośrodku wychowawczym
- Tymczasowe umieszczenie w zakładzie leczniczym
- Umieszczenie w schronisku dla nieletnich
- Tymczasowe zobowiązanie rodziców albo opiekuna nieletniego (...)

ZATRZYMANIE NIELETNIEGO

Art.48.1

- Policja może zatrzymać, a następnie umieścić w **policyjnej izbie dziecka** nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione przypuszczenie, że **dopuścił się czynu karalnego (przestępstwa, przestępstwa skarbowego)** i zachodzi uzasadniona obawa:
- **Ucieczki**
- **Ukrycia się nieletniego**
- **Lub zatarcia śladów czynu karalnego albo nie można ustalić tożsamości nieletniego**

ZATRZYMANIE NIELETNIEGO

Art.48.9

- Zatrzymanego nieletniego należy natychmiast zwolnić i przekazać rodzicowi albo opiekunowi, jeżeli:
- **Ustała przyczyna zatrzymania**
- **Polecił to sąd rodzinny**
- **W ciągu 24 godzin od chwili zatrzymania nieletniego Policja nie przekazała sądowi rodzinnemu całości zgromadzonych materiałów uzasadniających przypuszczenie, że nieletni dopuścił się czynu karalnego**
- **W ciągu 24 godzin od chwili przekazania sądowi rodzinnemu przez Policję całości materiałów(...) nie ogłoszono mu postanowienia o zastosowaniu środka tymczasowego**

ZATRZYMANIE NIELETNIEGO

Art.48.10

- Nieletni, któremu ogłoszono postanowienie o zastosowaniu środka tymczasowego (...) może przebywać w **policyjnej izbie dziecka** przez czas niezbędny do przekazania go do właściwej rodziny zastępczej zawodowej, właściwego młodzieżowego ośrodka wychowawczego, okręgowego ośrodka wychowawczego, zakładu leczniczego albo schroniska dla nieletnich, **nie dłużej jednak niż przez kolejnych 5 dni od daty ogłoszenia postanowienia**

ZATRZYMANIE NIELETNIEGO

Art.49

- W policyjnej izbie dziecka można umieścić nieletniego:
- Na czas uzasadnionej przerwy w konwoju albo doprowadzenia, **lecz nie dłużej niż 24 godziny**
- Zatrzymanego w trakcie samowolnego pobytu poza młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym, okręgowym ośrodkiem wychowawczym, zakładem poprawczym albo schroniskiem dla nieletnich, na czas niezbędny do przekazania nieletniego do właściwego środka, zakładu albo schroniska, **nie dłużej jednak niż na okres 5 dni**

ZATRZYMANIE NIELETNIEGO

Art. 50

- Jeżeli jest to niezbędne do wykonania określonej czynności procesowej, sąd rodzinny może polecić Policji lub Straży Granicznej w zakresie jej właściwości, zatrzymanie i umieszczenie nieletniego w policyjnej izbie dziecka, **na okres nieprzekraczający 48 godzin**

Wybrane czyny zabronione nieletnich w cyberprzestrzeni

Około 40% aktywności w sieci nieletnich

- Nielegalne korzystanie z programów komputerowych (w tym także gier) jest przestępstwem z art. 278§2 Kodeksu Karnego za które grozi kara od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności
(kradzież własności intelektualnej w celu uzyskania korzyści majątkowej)

„KRADZIEŻ AWATARA” oszustwa internetowe art.287 KK

Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej osobie szkody , wpływa na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmienia, usuwa albo wprowadza nowy zapis danych informatycznych
(od 3 miesięcy do 5 lat)

CO TO SĄ PATOSTREAMY?

**RAFATUS GURAL GOHA DANIEL MAGICAL
KAMERZYSTA ITD.**

NIEBEZPIECZNE ZADANIA „NA ŻYWO” NOWE FORMY
CYBERPRZEMOCY W RAMACH GIER KOMPUTEROWYCH
SWATING

Fałszywe zawiadomienie o przestępstwie art.238 KK

PATOSTREAMY

**RAFATUS GURAL GOHA DANIEL MAGICAL
KAMERZYSTA ITD.**

NIEBEZPIECZNE ZADANIA „NA ŻYWO” challenge
np. „listwa challenge”, „hot water challenge”

naruszenie nietykalności cielesnej 217 KK
naruszenie czynności narządów ciała lub rozstrój zdrowia
poniżej/powyżej dni 7 157 KK
spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu 156 KK

Ustawa kodeks karny/patostreaming

Art. 217.

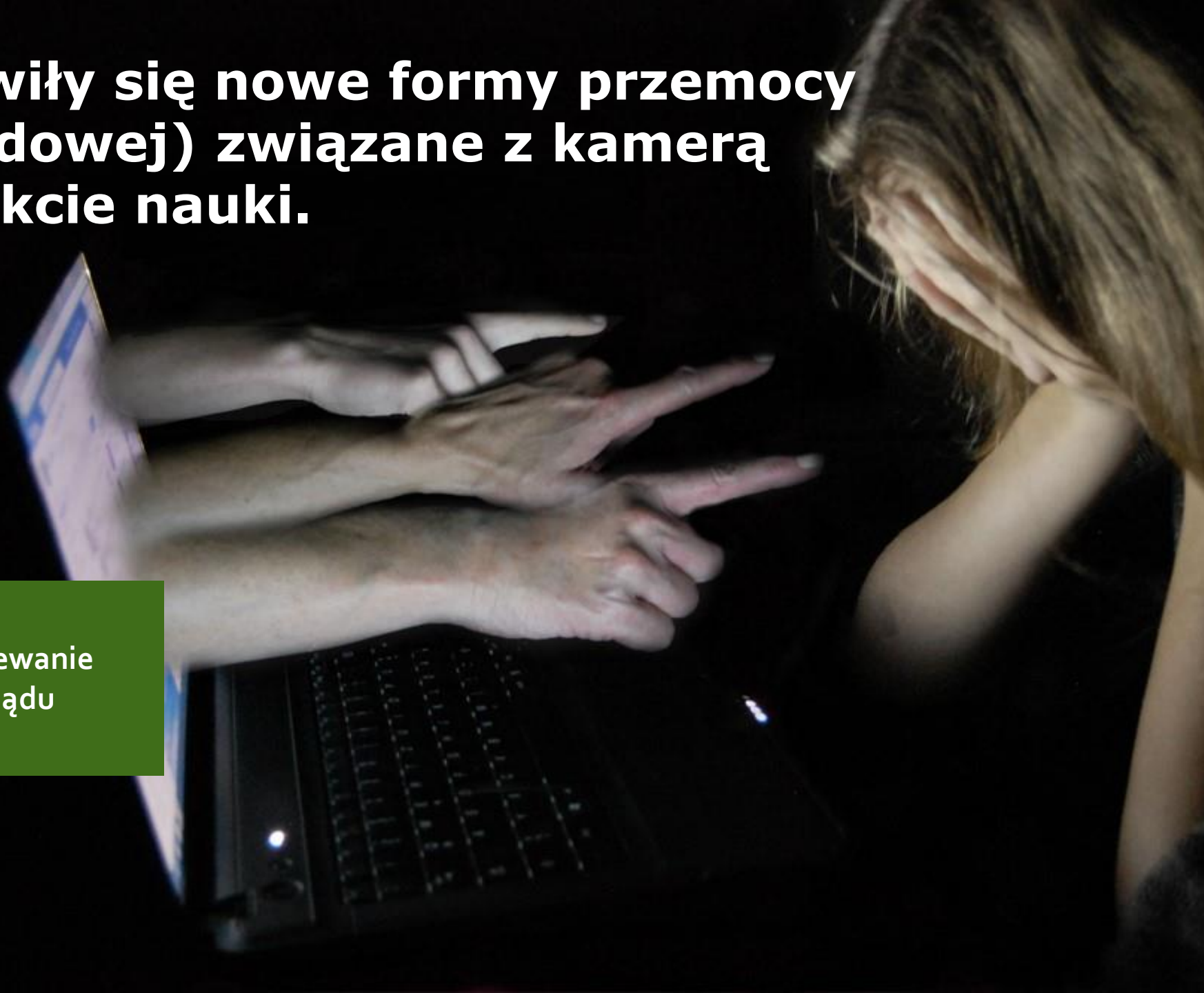
§ 1 Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

**Pojawiły się nowe formy przemocy
(covidowej) związane z kamerą
w trakcie nauki.**

Wyśmiewanie
wyglądu

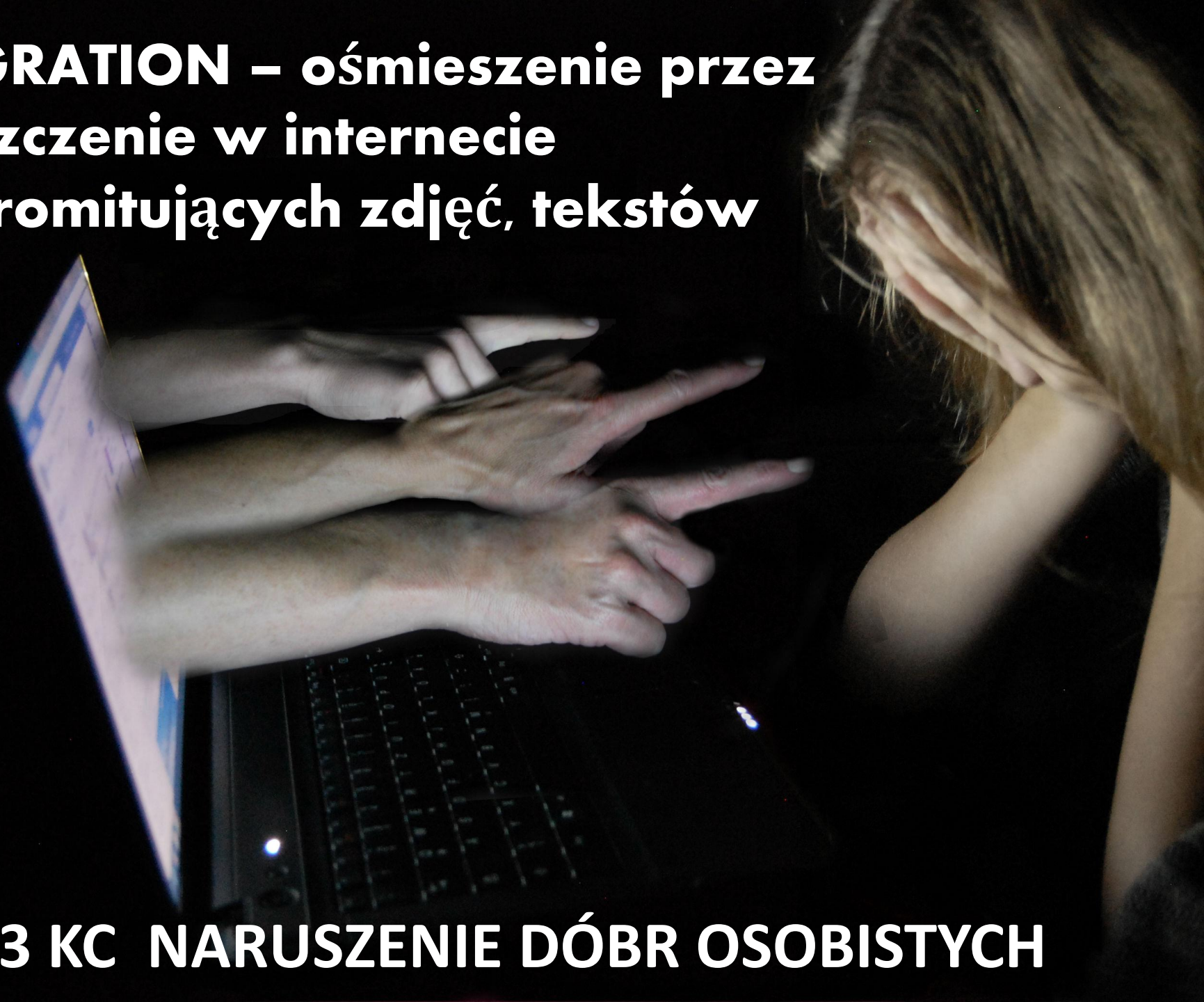

**CYBERTHREAT – grożenie
przemocą przez internet lub
telefon**

ART. 190 KODEKS KARNY GROŻBA KARALNA

**DENIGRATION – ośmieszenie przez
umieszczenie w internecie
kompromitujących zdjęć, tekstów**

ART.23 KC NARUSZENIE DÓBR OSOBISTYCH

HARASSMENT – znieważenie przy pomocy środków masowego komunikowania

ART.216 KODEKS KARNY ZNIEWAŻENIE

- **HAPPY SLAPPING – nagrywanie i rozpowszechnianie scen przemocy**

Rozpowszechnianie
wizerunku bez zgody

Art.81 ustawy o prawie autorskim
i prawach pokrewnych

STALKING - DEFINICJA

STALKING - to świadome i zamierzone postępowanie sprawcy, skierowane bezpośrednio do osoby prześladowanej, które obejmuje powtarzające się fizyczne lub wirtualne zbliżanie się do ofiary, śledzenie jej, komunikowanie się wbrew jej woli, składanie niechcianych propozycji a także groźby, które mogą wywołać strach i poczucie zagrożenia.

KODEKS KARNY

Art. 190a.

§ 1.

Kto przez uporczywe nękanie innej osoby doprowadza ją lub osobę jej najbliższą do uzasadnionego odczuwania strachu lub narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2.

Tej samej karze podlega, kto złośliwie wykorzystuje dane osobowe innej osoby celem narażenia jej na szkodę materialną lub osobistą.

§ 3.

Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

POMOC OFIAROM PRZEMOCY

**Nauczenie umiejętności wyjścia z roli
ofiary przemocy**

**Wskazanie obszarów ponownej
aktywizacji**

**Budowanie umiejętności społecznych
Łagodzenie mechanizmów chorobowych
depresja, choroby psychiczne**

PORTALE SPOŁECZNOŚCIOWE

Snapchat

Tik-Tok

Nielegalne zakładanie profilu.

Zamieszczanie danych osobowych, zdjęć z miejsca zamieszkania, zdjęć o charakterze seksualnym.

Kontakt w sieci z nieznanymi osobami.

Tworzenie wirtualnej „rzeczywistości”.

PUBLIKOWANIE TREŚCI EROTYCZNYCH

- **NOWE ZJAWISKO WŚRÓD POLSKIEJ MŁODZIEŻY**
 - **OFERTY SEKSUALNE (NUDESY)**
 - **CYBER –SEX (NP.GTA-5)**

PUBLIKOWANIE TREŚCI EROTYCZNYCH

Art.191a§1 Kodeksu Karnego

Kto rozpowszechnia wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Brama do bezpieczeństwa w sieci

Dziecko bezpieczne to dziecko szczęśliwe

art. 269b Kodeks karny

Każdy kto wytwarza, pozyskuje, zbywa lub udostępnia innym osobom (...) hasła komputerowe, kody dostępu lub inne dane umożliwiające dostęp do informacji przechowywanych w systemie komputerowym, podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech.

ściganie następuje z urzędu